

SZÉKESFEJÉRVÁR.

Társadalmi hetilap.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének közlönye.

Megjelen hetenkint kétszer: szerdán és szombaton.

A lap ára
házhöz hordással vagy postán küldve:
Egy évre . . . . . 6 frt. — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt. — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt. 50 kr.
Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Hirdetmény a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petítor: Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 kr-ért igrtattatik be.
Lapunk számára hirdetések felvételére **Budapest**en: Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Mórész.
Bécsben: Opperlik L. és Mosse Rudolf. Hrdlicka Vincze.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Széchenyi-utca 5-ik sz.) czinzendők; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyilttérben megjelenő közlemények után három hasábos petítorért 10 kr. fizetendő.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési felhívás

„Székesfejérvár”

társadalmi hetilap

1877-ik évi VII-ik évfolyamára.

A t. közönséghez!

A „Székesfejérvár” ez új év beálltával immár pályafutásának VII-ik évfolyamába lép, mi is egy provinciális lap életében — ha tekintetben vesszük az oly gyakran feltornyosult akadályokat, melyekkel megküzdenie kellett — szép idő s egyszersmind biztosíték arra, hogy létele szükségét pótol, s hogy megfelelt azon igényeknek, melyeket a nagyrédmű közönség várt tőle.

A lap fenntartása, sőt beltartalmát tekintve gyarapítása továbbra is a legfontosabb feladataimhoz tartozik. De épen mivel beláttam azt, hogy a lap csak úgy felelhet meg teljesen feladatának, ha terjedelme, alakja nagyobbodik s így minél nagyobb szellemi munkásság fejthető ki hasábjain; — s miután tapasztaltam, miszerint az eddigi kisebb keret nem ölelheti fel azon szépen emelkedő irodalmi munkásságot, melyet örömmel kellett a művelődés minden barátjának épen önkörünkben észlelni, — elhatároztam, hogy a lap alakját nagyobbítom s a lap úgy, mint eddig hetenkint kétszer, de jóval nagyobb alakban, jobb kiállításban fog megjelenni, melylyel a nagyrédmű közönség izlésének akarok egyrészt megfelelni, másrészt, hogy az eddigi irodalmi ténykedésnek nagyobb keret álljon rendelkezésére.

A lap alakjának ily módtoni változása, illetve nagyobbodása okvetlen szükségessé teszi, hogy a lap szerkesztése hasonlólag továbbra is irodalmi munkás erők által vezéreltessék s okvetlen szükségessé vált, miszerint a szerkesztőség munkaereje erősödjék, s e tekintetben sem kíméltem áldozatot, hogy a szerkesztőség körébe irodalmilag ismert férfiakat gyűjtsek.

A lap szerkesztésére **Boross Mihály** urat, az általában ismert, a hazai irodalomban tekintélyes nevet kivívott népies írórt sikerült megnyernem, ki is erre vonatkozólag alább nyilatkozik.

A lap nagyobbítása, s alakilag izléses és csinos kiállítása, egy szerkesztőség bővítése, újabb és jelesebb munkaerők megnyerése, nemkülönben a papír árának naponkinti emelkedése által kiadásaim annyira felszaporodtak, hogy a lap előfizetési árát emelnem kellett, mit annál inkább is szükségesnek láttam tenni, mert egyetlen vidéki lap előfizetése sem volt oly csekély, mint eddig lapomé, mely mellett ily újabb áldozatok után fenn sem állhatna. De ezen áremelés az új lap mind alaki csinos kiállítása, mind érdekes beltartalma által gazdagon jutalmazva lesz.

A lap ára jövő évre leend:

Január—december egész évi folyamra . . . . . 8 frt.
Január—június féle évi folyamra . . . . . 4 frt.
Január—márczius évfolyamra . . . . . 2 frt.

Az egész évi árfelemelés tehát csak 2 frt., mi azokhoz képest, mit az ujon berendezett lap adni fog csekélység.

Ajánlom tehát a „Székesfejérvárt” újra a nagy közönség becses figyelmébe s kérem, hogy lapomat az eddigi rokonszenves pártolással továbbra is támogatni sziveskedjenek; részéről mindent elköve-

tek, hogy a közönség igényeinek ezentul is minél inkább megfeleljek.

Az előfizetési pénzek hozzám küldendők, ezek beküldésére ajánlom a posta-utalványokat, melyek bérmentesítése csak 5 krba kerül.

Tisztelettel:

Klökner Péter,

a „Székesfejérvár” kiadó tulajdonosa.

A t. olvasó közönséghez.

E lapok szerkesztését közel négy év óta vezetem a t. közönség szives támogatása mellett; most, midőn felelős szerkesztéséről visszalépek, őszinte köszönetemet nyilvánítom a szives barátság s támogatásért, egy a nagy közönségnek, mint a lap munkatársainak — s azt irodalmunk egy általános ismert, jeles munkásának **t. Boross Mihály** urnak adom át; ki ismert irodalmi tevékenységével hiszem, hogy nagyobb és szebb eredményt erend el, mint gyenge erőmmel elérni iparkodtam.

E lapok szerkesztésében azonban továbbra is közreműködni fogok, s hazai irodalmunkban tekintélyes nevet és érdemeket szerzett férfiu szerkesztése mellett, mint szerkesztőtárs törekvésem leend ezentul is a szép, jó, nemes és igaz eszméért harczolva kötelességemnek, mint a sajtó szerény harczosa, erőmhez képest eleget tenni.

Kérem tehát a t. közönséget s a lap minden igaz barátját, hogy csoportosuljanak a lap köré s egyesült erővel segítsenek nehéz feladatunkat betölteni.

Tisztelettel:

Hattyuffy Dezső.

A t. ez. olvasó közönséghez.

Midőn 1855-ben fogságomból kiszabadultam Pestre internáltattam, nem lévén más foglalkozási terem, az irodalmi terere léptem. És pedig sajnos tapasztalván, hogy nincs népirodalmunk s a nemzet legnagyobb zöme lelki táp nélkül teng: az elhanyagolt népirodalmat választottam működésem teréül, Legelsőben „Boldogháza” című két kötetes népies regényem jelent meg a „Vasárnapi könyvtár”-ban. A sajtó dicső elismerése, dicsőült Eötvösünk szembe mondott azon rám nézve hízogó szavai, hogy ezen regényem alapítja meg jövőmet s a magyar népirodalmat, még inkább megerősített azon elhatározásomban, hogy népirodalmat teremtek s kizárólag annak szenteltem csekély tehetségemet. Így született „András a szolgaleány” című három kötetes regényem, mely szinte a „Vasárnapi könyvtár”-ban jelent meg, az író megnevezése nélkül, mert az akkori rendőri szabályok szerint tiltva volt saját nevem alatt írni s a lapok is csak B. alatt közölték cikkeimet.

Majd wagen braven und soliden Verhalten a rendőri felügyelet alól felmentetvén, saját nevem alatt is fölléphettem s így jelentek meg „Vagy idejében vagy soha, Haza járó lélek, Nyomorék története, Kis kertészek, Ujabbkori Jób, Mártha, Magyar Ferencz stb. című népies regényeim, melyeket újabb időben a Franklin-társulat második kiadásra méltóknak ítelt.

Már-már közel állottam célomhoz, a népirodalom teljes virágzásnak indult, mert népies műveim s az általam megindított „Kalausz” című néplap 4—5 ezer példányban kerengett a közönség kezén: midőn 1860 ban a rövid alkotmányosdi korszakában a politikai pályára szolitattam s el kellett hagynom az általam annyira kedvelt s annyi sikerrel művelt

népirodalmi tért s prózai hivatalos elfoglaltatásom miatt csak elvétve léphettem az irodalom terére.

Most midőn a hivatalos gondok nem izasztják homlokomat, most midőn újra magamnak élhetek s szenvedélyemnek áldozhatok: elhatároztam magamban, hogy újra az irodalmi tért mivelem, s ez az oka a miért a „Székesfejérvár” szerkesztését barátim s ismerőim buzdítására elvállaltam.

Mielőtt azonban az általam szerkesztendő „Székesfejérvár” tartalmáról szólanék, szükségesnek tartom előbb annak szelleme és irányáról szólni. A lap szabadelvű irányban fog haladni, keretébe ölel minden szépet, jót és nemeset, a legnagyobb kimérettel lesz a felekezetek vallása iránt, tudván, hogy az a szív dolga, ostorozni fogja az erkölestelenséget, üres puffeszkedést, rangkórságot, urhatnámságot s a családokat tönkre silányító erőförlötti fényűzést, hirdeti a takarékoságot, szeretetet, egyetértést; ki mutatja a boldogulás utjait s módjait, kerülni fogja a mivel közönséget megbotránkozató s az irodalmi illemet sértő durva polémiát, elvekért és elvek ellen küzd; de személyeskedés terére soha nem lép, a családi élet szentélyébe soha nem tolakodik, szóval ront, hogy építhessen, irt, gyomlál, hogy plántálhasson, plántál, hogy gyümölcsöt hozhasson a közönségnek. De azt mondja az irás: „Hiában plántál Pál s hiában öntöz Apollós, ha Isten nem ad annak előmenetelt” én is azt mondom, hogy hiában állok elő a legszebb, legkecsgetőbb ígéretekkel, ha a nagy közönség nem támogat, ha azok a kiknek adatott szellem s a kiknek adatott vagyon anyagi erejökkel nem gyamolítanak s az adatott talentumot, a helyett hogy napfényre hoznák, elássák.

Bizalommal felkérem azért a közművelődés minden barátját, hogy csoportosuljon e lap körül, mert ígéretem csak így válhatik s váland valósággá.

Ennek előrebocsátásával szóljunk a lap tartalmáról.

A „Székesfejérvár” mint szépirodalmi, ismeretterjesztő, mulattató társadalmi lap tartalmát képezendik:

1. Irányzikkék a társadalmi élet mezején.
2. Komoly és humoristikus beszélek.
3. Versek.
4. Gazdasági rovat a gazdaszat, szölészet, kerítészet, borászat köréből.
5. Ország, világ, népisme, történeti cikkek.
6. Megyei és városi gyűléseink rövid rajza.
7. Tanügy, nevelés, iskola.
8. Irodalom és művészet. A hazai s külföldi jelesebb lapok s folyóiratok ismertetése.
9. Színházi rovat.
10. Hirtárcza, melyben a helyi s megyei, fővárosi, országos s külföldi nevezetesebb hírek foglaltatnak.
11. Mulattató adomák s apróságok, rejtett szók.
12. Piaczi árak, vasuti menetrend, lotto húzás, légtüneti észleletek.

Kelt Székesfejérvárott 1876. decz. 19-én

Boross Mihály,
felelős szerkesztő.

Közgazdaszat.

A magyar szölőbirtokosokhoz.

Borunk több terem, mint a mennyit itthon elfogyasztunk, de a felesleget nem bírjuk kellőleg értékesíteni. Ennek okai véleményem szerint röviden a következők:

1) A vám és vitelberek magassága, melyek lehetetlenítik a versenyt a francia borokkal a külföldön.

A bukott kormányok eme hibáját helyrehozni a jelen kormány kötelessége volna.

2) A mesterséges módon előállított, helytelenül bornak keresztelt konyvadék, mely fogyasztásiadó alá nem esik, így olesó is lehet, mert rossz is, egészség-telen is. Ez ellen megvédené a termelőket az országgyűlés egy oly törvény hozása által, a mely kötelezné a gyárost a palaczkra és hordóra, a czégen kívül még az anyagok neveit is rányomatni, a melyekből az utzonat praeparataltott.

3) Nemesak a külföldön, de még hazánkban is ritkán jut a közönség hegyecink levéhez annak igazi természetesi helyre megnevezése mellett és eredeti minőségben talán soha. Például minden Baranyában szürt 8—16 frton vásárolt vörös bor villányi helyett árulatik, sőt villányi pinceszékben is adatnak és vesznek, fában, üvegben, harsányi, siklósi, hercegszőlősi borokat villányi gyanánt, melyek színök kivételével egyebben nem egyeznek a villányival. A villányi hegyben magában annyira különböző a szőlőnedv szeszartalomra, hogy míg az egyik negyven-hatvan frtot vesz be akónkint, addig szomszédja nyolcz fittal is megelégszik. Ha így történik Baranyában, előfordul ez az ország más borvidékén is.

Az utóbbi harmadik pont alatt felsorolt visszásokon segíthetünk magunk is; a szőlőtulajdonosok társuljanak egy országos szövethez, ezen szövethozat tagjai természetesen kezelését magára vállalná és piacra vitelét eszközölné; a fogyasztó közönséget pedig árúinak valódisága által meggyőzné arról, hogy természetes, tiszta, hamisítlan, úgy szólva szűz bort csak az országos szövethozat raktáraiban és pinceszékben találhat megfelelő jutányos áron.

Az említett czél kivételére azonban ötszáz ezer forintnyi tőke szükségeltetik, ennek beszerzése ezer darab ötszáz forintos részvény aláírása által lenne valószínű; a befizetés teljesítésének kötelezettsége csak akkor lépne életbe, a mikor az egész ötszáz ezer frt. alájegyezve van. Lássuk, van e Magyarországon ezer szőlőbirtokos, a ki saját érdekének előmozdítására ötszáz frtotönön magának előlegez?

Nagyobb könnyítésül, egy 500 frtos részvény befizetését magukra vehetnék akárhányan, ilyen részvény az illetők közös tulajdonát képezné részleteik arányában.

Ezeknek előre bocsátása után, bátorkodom azon bortermeleket, kik tervezetemet elfogadni hajlandók — felszólítani, hogy feltételesek kötelező nyilatkozatokat f. évi karácson hava 31-éig hozzám (Budapest, vas-uteza 5. sz.) beküldeni méltóztassanak.

Ha a kellő számú csatlakozási nyilatkozat beérkezik, — ellenkező esetben egy csepp tinta vesztése is kár lenne! — a tárgyban tudósítani fogom az illetőket egy értekezlet megtartása végett, a melyen a további teendők elhatározatnának.

Azon hazai lapokat, melyek ezen ügyet pártolják, e cikkeknek közlésére felkérem.

Gróf Somssich Iván.

Irodalom s művészet.

„Iskarioth.”

— Tragedia. Irta: Dr. Várady Antal. —
Előadott színházunkban december 16-án.

Színirodalomunkban az utóbbi időben öröndetes haladást tapasztaltunk s több oly jeles mű került napfényre, melyek méltán büszkeségét képezik irodalomunknak. — Ezen újabb jelenségek közt foglal helyet és méltán Várady Antal „Iskarioth”-ja mely ha az akademia pályadíját nem nyerte is meg, kiérdemelte a nagy közönség tetszését.

Az általánosan ismert bibliai tárgy oly ügyesen, oly költőleg és művésziileg van feldolgozva, hogy újnak tetszik s ismertsége mellett meglepő újdonság. Iskarioth Judás jelleme ugyan különbözik a biblia Judása jellemétől, mert itt nem kapzsi pénzvágó indítja árulásra, hanem ezeknél nemesebb és menthetőbb indokok szerelem és nagyratörékvés. De Judás bukásával ugyanazon érzelmek a megvetés és utálat fogja el keblünket, milyent a biblia Judása kelt.

Dacára annak, hogy a darabban vallási kegyelet által tisztelt egyéniségek személyesítettnek s a kegyelet szentjei közül is jönnek elő, mégis oly magas alkotástanban, hogy a kegyeletet előjöttük nem sérti, sőt inkább neveli — és ápolja a magasztosságig a mely tiszteletet. Szóval nem profanizálja a szentírás nagy alakjait, hanem még inkább észíti irántuk a vallási kegyeletet, s a magasztosultság és dicsőség nyomban övezi körül a kegyelet egyénei közül azokat, kiket színpadra hozott.

A biblia egyes helyeiből pedig igen ügyesen aknázza ki a használható helyzeteket s alkalmazta a darab keretébe s ép úgy feltaláltuk itt a nagy Messiás bölcs mondásait, mint a keresztény legendák bolygó zsidóját, ki Judás utolsó küzdelmeiben megjelenik, hogy annak belső gyötrelmeit még inkább élessze. De térjünk a darab meséjére, mely következő:

A darab azon történeti eseményre kezdődik, midőn a Messiás virágvasárnapján Jerusalemba bevonul. A synedrium tagjai a Messiás rendkívüli népszerűségén feldühödve tanácskoznak, hogy mit tegyenek ellene, kit a nép szeret, tisztel és imád. Ez alatt a néptömeg által üldözve berohan Magdolna egy előkelő családból származott nő, ki, mivel szülei a szegény sorsu s népből származott Iskariothhoz menni nem engedték, — a „förtelen és bűn leánya” lett. Magdolnát a nép meg akarja kövezni, mert midőn a Messiás, János és Iskarioth kíséretében Jerusalemba vonult a

„tömeg között meg mert jelenni, és nem hajta térdet a menet előtt, hanem kaczagva rámeredt, s midőn a nép reá kiálta, vakmerően ellenszegült s futásnak indult.” „Bemocsokló személye a napot s az ünnepelet mívelhogy megjelent.” Magdolna szerette Iskariothot azért gyűlölte Messiaszt, mert e miatt hagyta őt el Iskarioth. A nép kövezni akarja; a főpap nem engedi, míg ezek küzdenek s a nép már-már erőt vesz, megjelenik Iskarioth. A nép ettől is követeli Magdolnát; ez azonban védi s „ki itt közülünk bűn nélkül való, az vessera a legelső követ” mondja a népnek, mely tisztelve az apostolt hátrál. Iskarioth szembe száll a synedriummal s vitába ereszkedik velök, a gögös főpap felhívására hogy ki ő feleli: „Az új nap egy hatalmas fényugára. — Nevem: Igazság! czélem: népszabadság és jelszavam az urnak szent igéje, melylyel megalkotá az új világot: Legyen világosság!”

A II-ik felvonásban a főpapak s synedrium tagjai elhatározzák a Messiás vesztét, de nincs senki ki vádló merne ellene lenni. Azzal válnak szét, hogy ilyet keresnek. Ez alatt a főpap házában levő Magdolnánál megjelenik Iskarioth, itt találkozik a főpappal. A főpap Iskariothtal őszintén beszél a Messiás tanairól. Iskarioth kimondja, hogy czélya a szabadság, mely Roma zsarnoklánczait levette s az ősi hit nyugtát alátiporja, az új időnek zászlaját uralja, a melyre írvák szent jelszó gyanánt: „Szeresd felebarátodat.” Bár nem ismeri legtitkosabb czéljait, de tudja, hogy kész halni tanáért. De ha a Messiás fegyverrel nyíltan támodni nem akar, úgy „összetiprom — mondá — s hamvain keresztül a földre ejtett zászlót fölragadva tovább viszem a vérel irt uton a győzedelmes eszme zászlóját” s megesküdött rá; hogy ezért mindent tesz s a Messiaszt azonnal harcra hívja fel, ki ha nem követi „ugy kiragadom kezéből a nem érdemelt vezéri zászlót s magam viendem fölfele.” Magdolna borzalommal tekint a nagyravágyó férfura, ki mesterét kész elárulni s kéri, hogy ne tegye ezt, Iskarioth azonban ujra igéri a főpapak, hogyha Messias nem ragad fegyvert akkor kész elárulni, Magdolna összereszkad Iskarioth e nagyravágyó szavai alatt s megátokozza.

A III-ik felvonásban Iskarioth elárulja a Messiaszt nagyravágyásból és mert félti tőle a megtért s most már kíséretéhez tartozó Magdolnát s megesküszik, hogy bilincsbe verve még az éjszakán kezökbe adja mesterét.

A IV-ik felvonásban az apostolok egy toronyban ülnek együtt siratva a megfeszített Messiaszt, megjelenik köztök Iskarioth, kitől borzadálylyal fordulnak el, ki ugylátszik menteni akarja magát. „De halljátok, meg azt is miért tevém, — mondja. — Tanának terjedése volt a czélem, elérte a napot, meddig kezében helyén volt a hívők kormányzata, tovább haladni nem merészelt. Ekkor lesújtám és kitéptem zászlóját, hogy még magasabbra tűzzem!”

sem kecsgettette volna más boldogsággal. — Vagy tán a regény nem is lön oly korán felbeszakítva; a hajlam szenvedélyes szerelemmé fejlődött.... vajjon hány esetben harezolhatta ki annyi ellenséggel szemben — az epedett boldogságot? A szülők ellenzése, a vagyoni egyenlőtlenség, félreértések és előítéletek, s annyi előre nem látható életkörülmények — miket a csillagász urak a csillagoknak tulajdonítanak — gátlólag lépnek az egymást szerető szívek közé; s a szerelem és szív áldozata lesz a nehéz harcznak.

Ámde mi lenne velünk, ha a czélt nem ért szerelemmel a boldogság vágya is kitépetnék szívünk-ből; ha a csalódott első szerelem Hymen rózságyán sem ébredne boldogabb hajnalra?! Szerencsére azonban hiába mondják a dráma és regényírók, hogy az élet arany kora a Hymen oltára megettí árnyékban tünik el: mikor a mindennapi tapasztalat bizonyítja, hogy épen az esküvő alkalmával veszi kezdetét. Igen, az élet aranykorát, boldogságát, az emberek sorsának intézését sokkal inkább köszönhetjük Hymennek, mint Cupidónak, kinek azt a költők oly előszeretettel tulajdonítják.

Ki nem ismert már fiatal lányokat, kik a látszat és saját meggyőződésök szerint is örökké tartandó hévvel ragaszkodtak imádóikhoz? s ki nem látta ismét hogy ugyanazon fiatal hölgyek alig egy év mulva már első eszményükhöz épen nem hasonlítható férjhez mentek nöl? S talán most „megtört szívvel” siratják szertedült ábrándjaikat? Épen nem: megnyugodva azon, mit a sors rendelt, élet és környezet eléjük szabott — derült kedélylyel rendezgetik virágcserepeiket, hizelegve tudakozódnak a férj kedvencz étkéi után, vagy fejkötésüket horgolnak a várandó „picziko” számára — és boldogok. Sokan azt vetnék ellen: csak annyiban boldogok ily nők, a mennyiben uralkodhatnak. Igaz: a nőnemnek főszerepe az uralomvágy, a legtöbb lány vágyainak netovábbja: saját othont teremteni magának; s ezt férjhezmenetel által éri el; ez időtől veszi kezdetét azon kis kör feletti uralma, melylyel rokonszenvenzi s melyben jól találni magát csak egy önző teremtmény nem volna képes. De nem csak ural-

kodása, hanem szerelme által is boldog a nő — az ifjúkori ábrándok romjai fölött is — egy gyengéden szerető férj oldalán, s ébredt legyen szerelme az esküvő után, érényei oly jutalmakban részesítik, melyek tökéletesen biztosítják boldogságát. A végleteket hajhászó szenvedély nem ismeri e jutalmakat, melyek szelid lelkek titokzatos gyengéd érzelmei számára tartattak fenn. Ily szelid lelkek tudják csak fölértzeni: mily boldognak éri magát a nő, ki meg van győződve, hogy meleg érzelmei hasonlókkal viszonzhatnak, biztonsága érzetében; oly boldognak, hogy földi vágyai már tovább nem is terjednek.

Nem azt akarom én mindezzel bebizonyítani, mintha az érzelmek világa csak oly könnyedén a ridegen számító ész rabságába volna hajtható; mintha a minden önértetet megtagadó megnyugvás a sors rendelésein — volna a boldogság egyetlen biztos záloga; mintha a szerelem — édes vagy rettenetes szerelem, a szenvedély, mely végletekeig hatol, vagy a titokzatosan lángoló gyengédebb érzemény, mely éltet és emészt — — mindez csak a költők verseiben, a drámákban és regényekben élne...

De kegyed, asszonyom, mindenesetre megértett engem; s be fogja látni, hogy meg kell tanulnunk az életben oly szemüvegen átézni a világot, melyet az megérdemel. Álnok az, — sokat igér, keveset ad. De ha a csalódások által kicsalt keserű könyvek megtisztították szemünket; ha nem jajongunk többé áldozatul esett ábrándaink felett; ha kitombolta magát a végletes szenvedély: még mindig marad helye szívünkben a megelégedés karjain ringó, esendes szerelmi boldogságnak. S ha nem volna ugy: kétségbe kellene esnünk már pusztá létünk miatt.

*

Olvassa kegyed e sorokat; gondolkozzék; kérdezze meg saját szívét, s ha az megnyugtatólag válaszol: a boldogság beírott könyvének egy üres lapja sem leszen — — — —

Szentirmai.

TÁRCZA.

Egy fiatal asszonynak.

— Törredék. —

(Vége.)

Életünk legfő java, s boldog jövő uttörője: a megnyugvás. Megnyugvás azon, mit a sors számunkra rendel, környezet s az élet élénkbe szab. A sors, a könyörtelen zsarnok, s az élet, e rideg számoló.... E kettő vas-igája alatt nyög, szellem és szív, szerelem és vágyak. Ne is higye kegyed, mintha szív és szerelem valóban az a „nagy hatalom” volnának, mely a költők s regényírók képzelmeiben él csupán, de melynek az élet prósjája ellene mond. Szív és szerelem hatása az életre: más az emberi társaság mindennapi történetében s más a drámákban és regényekben.

Nézzünk körül! S vajh fogunk-e találni sokat birtokában ama boldogságnak, mely felé titokzatos vágyaik vonzzák. Hányan mondhatják el, hogy bírják első szerelmök tárgyát, álmaik ideálját? Kérdezzük meg a körülöttünk sürgő-forgó emberektől: van-e, ki nem látott életében egy ellenálhatlan bájós arcot, mely talán ifjúkori álmát hozta vissza emlékébe s melynek birhatóságával a legelhagyatottabb vadonban is boldognak érezte volna magát? Az arc azonban eltűnt a tömegben, s azt többé sohasem láthatta, vagy ha látta is, kényszerült szívét elzárni előle, hisz oly kevés reménye lehetett volna birhatásához, mintha valamely kiváló fényű csillagba lett volna szerelmes. Mily nyomasztó teherként nehezült lelkére a gondolat, hogy ez arc mosolya sohasem fog az ő ege fölött világítani! De hiába... az élet és környezet mindjárt kezdeténél félbeszakíták e regényt. S ez sokkal gyakoribb, mint a költők által rajzolt végzetes szenvedély, de koránsem olyan, mely a társadalmi élet nagy drámájára valami különös hatást gyakorolhatna. A férfi elvett egy másik nőt, a lány másnak lön nevéje: mintha amaz arc soha sem jelent volna meg életutjában, soha